

Finansdepartementet

Sändlista, se bilaga

Uppdrag att utreda totalförsvarets behov av posttjänster vid höjd beredskap

Regeringens beslut

Regeringen ger Post- och telestyrelsen (PTS) tillsammans med övriga sektorsansvariga myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser, Försvarmakten och Totalförsvarets plikt- och prövningsverk i uppdrag att utreda hur totalförsvarets behov av posttjänster (brev och paket) ser ut vid höjd beredskap och ytterst krig.

Sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser ska kartlägga behoven av posttjänster vid höjd beredskap och ytterst krig inom sina beredskapssektorer respektive civilområden.

PTS ska analysera det civila försvarets behov av posttjänster vid höjd beredskap och ytterst krig. Sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser ska bistå PTS i genomförandet av behovsanalysen.

Försvarmakten och Totalförsvarets plikt- och prövningsverk ska kartlägga och analysera behoven av posttjänster inför och under höjd beredskap inom sina ansvarsområden.

PTS ska stödja myndigheternas arbete enligt ovan. Myndigheten ska bl.a. ta fram stödunderlag för myndigheternas genomförande av uppdraget samt stödmaterial för redovisning av uppdraget.

PTS ska vid behov lämna förslag på åtgärder för att tillgodose de identifierade behoven. Förslagen ska inte begränsas av de definitioner och viktgränser som föreskrivs i bl.a. postlagen (2010:1045). I uppdraget ingår

också att utreda hur åtgärderna kan finansieras och att lämna nödvändiga författningsförslag.

PTS ska vid genomförandet av den del av uppdraget som omfattar framtagande av åtgärdsförslag beakta de erfarenheter från Ukraina som rör totalförsvarets behov av posttjänster under Rysslands fullskaliga invasion.

Sektorsansvariga myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser, Försvarsmakten och Totalförsvarets plikt- och provningsverk ska senast den 15 april 2027 redovisa sina delar av uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet, med kopia till det departement som ansvarar för myndigheten). En kopia av redovisningen ska lämnas till PTS.

Sektorsansvariga myndigheter ska vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från berörda aktörer. Civilområdesansvariga länsstyrelser ska inhämta synpunkter från berörda aktörer inom respektive civilområde.

PTS ska löpande hålla Regeringskansliet (Finansdepartementet) informerat under uppdragets gång. PTS ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 30 september 2027. Myndigheten ska inför slutredovisningen inhämta synpunkter från berörda aktörer.

Bakgrund

Det finns ett stort behov av säkra och tillförlitliga posttjänster, elektroniska kommunikationer och annan digital infrastruktur såväl i fredstida krissituationer som vid hybrida hot, höjd beredskap och ytterst krig. Viss information kan förmedlas via elektronisk kommunikation och digitala tjänster, men det finns innehåll som behöver skickas via brev eller paket. Om elektroniska kommunikationer slås ut eller drabbas av störningar blir postsektorn än viktigare för olika samhällsaktörer.

Postsektorn är känslig för påfrestningar men det finns förmåga att ställa om för att möta behoven av posttjänster vid ändrade förhållanden. Mot bakgrund av det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld behöver förmågan stärkas ytterligare.

På uppdrag av PTS genomförde Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) under 2025–2026 studien Samhällets behov av posttjänster under höjd beredskap och ytterst krig (FOI-R--5906--SE) vilken inkluderade även delredovisningen Postväsendet under krig: Erfarenheter från Ukraina (FOI

Memo 8972). FOI framhöll i slutredovisningen av uppdraget vikten av att ge berörda aktörer ett tydligt och samordnat uppdrag att analysera behov och volymer av fysisk post vid höjd beredskap. Genom att kartlägga kritiska flöden, beroenden och kapacitetsbehov kan aktörerna identifiera sårbarheter, prioritera åtgärder och säkerställa att postrelaterade funktioner kan upprätthållas även i fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Enligt PTS fanns det 2025 sammanlagt 19 operatörer med tillstånd att bedriva postverksamhet (postoperatörer) och 22 tillhandahållare av paketleveranstjänster i Sverige. Vissa av operatörerna är både post- och paketoperatör. Av de som tillhandahåller paketleveranstjänster har 8 stycken en täckningsgrad på 95–100 procent av landets postnummer. Därutöver finns ett stort antal andra befördringsföretag som erbjuder expresstjänster. Det är dock enbart Postnord AB, som ansvarar för att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten, som i dag ingår i PTS:s arbete med totalförvarsplanering inom postsektorn. Hur övriga aktörer inom postområdet skulle kunna bidra till arbetet med att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster (brev och paket) vid höjd beredskap behöver kartläggas. Gränsdragningen mellan brev- och paketmarknaden är inte helt tydlig och inte heller mellan traditionell paketsdistribution och bud- och kurirbefordran.

Beredskapsmyndigheter ska enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap systematiskt arbeta med försörjningsberedskap inom myndighetens ansvarsområde och beakta behovet av att dela relevant information om behovs- och försörjningsanalyser med berörda myndigheter. Beredskapsmyndigheterna, inklusive sektorsansvariga myndigheter, tar bl.a. fram nationella försörjningsanalyser om behov, tillgång och andra förutsättningar för kritiska varor och tjänster. De analyser som beredskapsmyndigheterna tar fram inom ramen för arbetet med försörjningsberedskap är viktiga vid genomförandet av detta uppdrag.

Vid genomförandet av åtgärder för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster är det viktigt med privat-offentlig samverkan.

Regeringen har denna dag gett PTS i uppdrag att förbereda inrättandet av en nationell postsamverkansgrupp (Fi2026/01687). Mot denna bakgrund bör totalförsvarets behov av posttjänster vid höjd beredskap kartläggas och analyseras.

På regeringens vägnar

Erik Slottnér

Linn Pregén

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/INS

Utrikesdepartementet/HI

Försvarsdepartementet/EMF, ESS och ETU

Socialdepartementet/BN och IFM

Finansdepartementet/BA, BSÄ, FPM, RS, SFÖ och SKA

Klimat- och näringsdepartementet/E och NIM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/DL, TP och US

Finansdepartementet

Bilaga till regeringsbeslut 2026-07-16 i ärende Fi2026/01684

Sändlista

Finansinspektionen
Försvarsmakten
Försäkringskassan
Kommerskollegium
Livsmedelsverket
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Myndigheten för civilt försvar
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen
Skatteverket
Socialstyrelsen
Statens energimyndighet
Tillväxtverket
Totalförsvarets plikt- och prövningsverk
Trafikverket